

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu”

(COM(2015) 80 final)

oraz

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Osiągnięcie docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych – Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej na 2020 r.”

(COM(2015) 82 final)

(2015/C 383/12)

Sprawozdawca: Ulla SIRKEINEN

Współsprawozdawca: Pierre-Jean COULON

Dnia 9 marca 2015 r. oraz dnia 25 marca 2015 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu”

(COM(2015) 80 final) oraz

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Osiągnięcie docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych – Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej na 2020 r.”

(COM(2015) 82 final).

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 16 czerwca 2015 r.

Na 509. sesji plenarnej w dniach 1–2 lipca 2015 r. (posiedzenie z dnia 1 lipca 2015 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął jednomyślnie, 100 głosami, następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

EKES stwierdza, że:

1.1. Polityka energetyczna UE odniosła częściowy sukces, w szczególności pod względem zwiększonego wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz zapewnienia konsumentom szerszego wyboru. Większość zagadnień polityki energetycznej traktuje się jednak głównie jako interesy krajowe.

1.2. Przybyło wyzwań związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa dostaw gazu, podwyższonymi kosztami energii, które są niekorzystne dla konsumentów i osłabiają konkurencyjność przemysłu. Kolejne wyzwanie dotyczy skutków wysokiego udziału odnawialnych źródeł energii o nieprzewidywalnej charakterystyce produkcji dla stabilności systemu zaopatrzenia w energię elektryczną.

1.3. Zabezpieczenie dostaw energii w Europie wymaga inwestycji na wielką skalę. Inwestorzy potrzebują możliwie najbardziej przewidywalnych i niezawodnych ram politycznych.

1.4. Do zaspokojenia oczekiwań Europejczyków niezbędne jest bardziej spójne podejście do spraw energii. Nieodzowne są także współpraca między państwami członkowskimi oraz w pełni funkcjonujący wewnętrzny rynek energii.

1.5. Wniosek dotyczący europejskiej unii energetycznej spotkał się z aprobatą, a jego wdrożenie jest pilne. W ten sposób swobodny przepływ energii może stać się piątą swobodą UE!

EKES przedstawia następujące zalecenia:

1.6. Powodzenie inicjatywy wymagałoby jaśniejszego komunikatu – wiodącej wizji – co zyskają obywatele i przedsiębiorstwa Europy dzięki unii energetycznej.

1.7. Oprócz bezpieczeństwa i stabilności dostaw, wysokim priorytetem powinno być działanie zmierzające do obniżenia kosztów energii ponoszonych przez obywateli i przedsiębiorstwa. W przypadkach gdy wzrosty cen końcowych energii elektrycznej są skutkiem działań politycznych, można spodziewać się odpowiedniej korekty.

1.8. Energia powinna stać się centralnym elementem polityki zewnętrznej UE w związku z nasilającą się konkurencją o źródła energii oraz potrzebą zróżnicowania źródeł dostaw.

1.9. Przygotowując wnioski dotyczące przeglądu różnych elementów ustawodawstwa energetycznego, zgodnie z wysuniętymi w planie działania propozycjami wspieranymi przez EKES, Komisja powinna unikać niekonsekwencji i podnoszenia kosztów oraz dążyć raczej do uproszczenia procesów.

1.10. Metody aktywizacji konsumentów powinny być opracowywane we współpracy z nimi samymi i obejmować innowacyjne wykorzystanie ICT. Problem ubóstwa energetycznego należy rozwiązywać przede wszystkim środkami polityki społecznej.

1.11. Wykorzystanie wielkiego potencjału związanego zwłaszcza z poprawą efektywności energetycznej w budynkach i transporcie wymaga innowacyjnych koncepcji finansowania.

1.12. Potrzebna jest reforma strukturalna unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), ale równie istotne są środki w sektorach nieobjętych tym systemem.

1.13. Do czasu, gdy równe warunki działania staną się rzeczywistością w skali globalnej, bardzo poważnie należy traktować problem ucieczki emisji. Podmioty osiągające najlepsze wyniki w branży powinny otrzymywać pełną rekompensatę z tytułu wzrostu kosztów zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich.

1.14. Rozwój energii odnawialnej, w tym bioenergii, wymaga wsparcia, lecz nie powinno to zwiększać kosztów ponoszonych przez użytkownika.

1.15. Aby można było sprostać przyszłym wyzwaniom w dziedzinie energii, trzeba zwiększyć finansowanie badań i innowacji. Przyjęcie maksymalnie efektywnego i zrównoważonego podejścia do energii jako czynnika produkcji oferuje duży potencjał wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy w UE.

1.16. Nowe zarządzanie polityką energetyczną musi zapewniać spójność między różnymi aspektami energetyki, a także osiągnięcie celów na szczeblu UE. Bezwzględnie należy wprowadzić w życie zaproponowany przez EKES europejski dialog na temat energii (EED).

1.17. Należy pilnie wdrożyć środki poprawiające połączenia międzysystemowe między sieciami przesyłowymi, w tym przyspieszające procedury zatwierdzania. Można by przeanalizować, czy wyznaczanie wszystkim takiego samego celu jest rzeczywiście praktyczne.

2. Wprowadzenie

2.1. Trzy główne cele polityki energetycznej w UE to bezpieczeństwo dostaw, stabilność i konkurencyjność. Przepisy UE dotyczą rynków energii, a także środowiskowych i klimatycznych aspektów energii. Finansowanie unijne wspiera działania badawczo-rozwojowe w dziedzinie energii oraz rozwój infrastruktury. W sposób naturalny za efektywność wykorzystania energii w dużej mierze odpowiadają podmioty lokalne lub krajowe, z uwzględnieniem aspektów rynku wewnętrznego. Traktaty zapewniają państwom członkowskim prawo do decydowania o sposobie wykorzystania zasobów energetycznych i strukturze koszyka energetycznego.

2.2. Realizowane w Europie kierunki polityki energetycznej przyniosły częściowy sukces. Wydaje się, że cele (20-20-20 do 2020 r.) ustanowione w odniesieniu do obniżenia emisji gazów cieplarnianych i szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii realizowane są szybciej niż przewiduje to harmonogram, a efektywność energetyczna poprawia się prawie zgodnie z założeniami, aczkolwiek częściowo wskutek spowolnienia gospodarczego. Rynki zostały otwarte, a konsumentom zapewniono szerszy wybór. W praktyce jednak politykę energetyczną traktuje się głównie jako sprawę krajową. Przepisy UE wdrażane są powoli lub w stopniu niekompletnym; nie zbudowano prawdziwego funkcjonującego rynku wewnętrznego. Na szczeblu UE i krajowym polityka dotycząca różnych aspektów energetyki cechuje się rozdrobnieniem i często brakiem równowagi.

2.3. Z myślą o zmianie tego stanu rzeczy w 2010 Instytut im. Jacques'a Delorsa „Notre Europe” zaproponował utworzenie europejskiej wspólnoty energetycznej. EKES czynnie poparł tę inicjatywę.

2.4. W ostatnim okresie na pierwszy plan wysunęły się nowe wyzwania w dziedzinie energii. W niektórych państwach silne są obawy dotyczące bezpieczeństwa dostaw energii. Konsumentci, zwłaszcza z grup podatnych na zagrożenia, cierpią ze względu na podwyższone koszty energii w sytuacji spowolnienia gospodarczego. Przemysł walczy o zachowanie konkurencyjności przy niższych cenach energii w konkurujących regionach i, jeśli obserwowane w wielu państwach członkowskich załamanie się przemysłu będzie trwać nadal wraz z ucieczką emisji, zagrożone mogą być nie tylko miejsca pracy i wzrost gospodarczy, lecz także sama transformacja energetyki. Pomimo wielkiego sukcesu w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, Europie nadal grozi utrata pozycji lidera. W niektórych krajach coraz większy udział odnawialnych źródeł energii prowadzi do problemów z zarządzaniem systemem zaopatrzenia w energię elektryczną oraz sprawia, że produkcja energii tradycyjnymi sposobami staje się coraz mniej opłacalna. Zdaniem Komisji ⁽¹⁾ w latach 2020–2030 konieczne będą inwestycje rządu 2 bln EUR w celu zabezpieczenia dostaw energii, w tym inwestycje w infrastrukturę produkcyjną i w sieci przesyłowe, niezależnie od tego, czy będzie się wykorzystywać konwencjonalne czy alternatywne źródła energii.

3. Komunikaty Komisji

3.1. Nowa Komisja kierowana przez Jeana-Claude'a Junckera uznała politykę energetyczną za jeden z dziesięciu priorytetowych dla niej obszarów. W październiku 2014 r. Rada Europejska ustanowiła cele polityki energetycznej i klimatycznej do 2030 r.: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % w stosunku do poziomu z 1990 r., udział odnawialnych źródeł energii wynoszący co najmniej 27 % oraz poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 27 %.

3.2. Dnia 25 lutego 2015 r. Komisja przedstawiła komunikat „Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu” ⁽²⁾. Zaprezentowana w nim strategia opiera się na pięciu wzajemnie się wzmacniających i powiązanych obszarach mających na celu doprowadzenie do większego bezpieczeństwa energetycznego, stabilności i konkurencyjności:

- bezpieczeństwie energetycznym, solidarności i zaufaniu,
- w pełni zintegrowanym europejskim rynku energii,
- efektywności energetycznej przyczyniającej się do ograniczenia popytu,
- obniżeniu emisyjności gospodarki,
- badaniach naukowych, innowacjach i konkurencyjności.

3.3. Strategia ta odzwierciedla ogólną wizję Komisji dotyczącą unii energetycznej. Na podstawie zwięzłych opisów wyzwań w pięciu wymiarach proponuje ona piętnaście punktów działań. W załączonym planie działania znajduje się wykaz działań planowanych przez Komisję, głównie na rok bieżący i na 2016 r. Większość z nich to zmiany obowiązujących przepisów.

3.4. W tym samym pakiecie Komisja opublikowała komunikaty „Osiągnięcie docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych – Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej na 2020 r.” ⁽³⁾ oraz „Protokół paryski – plan przeciwdziałania zmianie klimatu na świecie po 2020 r.” ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ COM(2014) 903 final.

⁽²⁾ COM(2015) 80 final.

⁽³⁾ COM(2015) 82 final.

⁽⁴⁾ COM(2015) 81 final.

4. Uwagi ogólne

4.1. Komitet postrzega inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą europejskiej unii energetycznej jako pokrewną wcześniejszej idei europejskiej wspólnoty energetycznej i w związku z tym popiera ją.

4.2. Aby móc zaspokoić bardzo duże potrzeby, inwestorzy potrzebują w możliwie najwcześniejszym terminie przewidywalnych i niezawodnych ram prawnych na okres od 2020 r. Punkty dotyczące działań i plan działania przedstawione przez Komisję nie obejmują wielkich zmian, lecz przegląd i aktualizację obowiązujących przepisów. Najważniejsze jest wdrożenie. Podstawowe znaczenie ma obecnie terminowa realizacja zaplanowanych działań. Oczywiście równie ważne jest, aby Parlament i Rada bezzwłocznie zajęły się tymi kwestiami.

4.3. Powodzenie tej inicjatywy wymagałoby jednak, zdaniem EKES-u, jaśniejszego komunikatu – wiodącej wizji – co zyskają obywatele i przedsiębiorstwa Europy dzięki unii energetycznej. Wizja ta powinna stanowić myśl przewodnią wszystkich zaangażowanych decydentów.

4.4. Wiele zainteresowanych stron obawia się niespójności w przepisach oraz ingerencji w zbyt wiele aspektów gospodarki energetycznej. Do zaspokojenia oczekiwań Europejczyków, w szczególności w związku z nowymi wyzwaniami, niezbędne jest bardziej spójne podejście do spraw energii. Dotyczy to różnych celów i obszarów polityki, a także relacji między interesami krajowymi a szerszym interesem unijnym.

4.5. EKES jest przekonany, że do osiągnięcia celów polityki energetycznej nieodzowne są współpraca między państwami członkowskimi oraz w pełni funkcjonujący wewnętrzny rynek energii. Ograniczenie emisji oraz zależności od dostaw z zewnątrz wymaga większej liczby odnawialnych źródeł energii. Jest już jasne, że system zaopatrzenia w energię elektryczną, który odznacza się większym udziałem energii z odnawialnych źródeł o nieprzewidywalnej charakterystyce produkcji, może funkcjonować lepiej na rynku większym niż krajowy. Na większym rynku niższe są także koszty zapewnienia mocy rezerwowych, obsługi szczytowego zapotrzebowania i magazynowania (gazu).

4.6. Oprócz bezpieczeństwa i stabilności dostaw, wysokim priorytetem powinno być działanie zmierzające do obniżenia kosztów energii ponoszonych przez obywateli i przedsiębiorstwa. W sytuacji, gdy poczucie wyobcowania między obywatelami a UE pogłębia się i gdy ci pierwsi zmagają się ze skutkami spowolnienia gospodarczego, ich istotne obawy dotyczą niewątpliwie kosztów energii. To samo dotyczy przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, oraz ich pracowników konkurujących na międzynarodowych rynkach.

4.7. W przypadkach gdy wzrost końcowych cen energii, w szczególności energii elektrycznej, jest skutkiem politycznych decyzji dotyczących podatków i opłat, można się spodziewać odpowiedniej korekty tej sytuacji. Komisja powinna wprowadzić w życie swoje plany dotyczące przeglądu cen i ukierunkowania środków wsparcia. Jednocześnie Komisja powinna wyjaśnić, jaki wpływ na ceny będą miały planowane zmiany w systemie handlu uprawnieniami do emisji oraz obiecane zniesienie subsydiów na szkodliwe dla środowiska źródła energii⁽⁵⁾.

5. Uwagi szczegółowe

Bezpieczeństwo energetyczne, solidarność i zaufanie

5.1. EKES zgadza się z Komisją, że podstawą bezpieczeństwa dostaw jest urzeczywistnienie wewnętrznego rynku energii oraz bardziej efektywne zużycie energii. Ponadto międzynarodowa scena geopolityczna zasługuje na znacznie większą uwagę. Globalna konkurencja o zasoby energii będzie się zaostrzać i właśnie ten aspekt, wraz z dywersyfikacją dostaw energii do UE, powinien być podstawowym elementem działań UE w zakresie polityki zewnętrznej i handlowej.

5.2. Zróżnicowanie źródeł energii to w dużej mierze kwestia krajowego koszyka energii i możliwości wyboru dostaw. UE może i powinna wspierać rozwój infrastruktury. Szczególną uwagę poświęca się obecnie dostawom gazu. Należy dokładnie przeanalizować rozwój zapotrzebowania na gaz w UE oraz odpowiednio dostosować prognozy dotyczące inwestycji w infrastrukturę. Większą uwagę należy zwrócić na inne źródła energii, w tym źródła lokalne.

⁽⁵⁾ Według szacunków Międzynarodowego Funduszu Walutowego dla Europy wyniosą one 330 mld EUR rocznie.

5.3. Dla państw członkowskich powinno być oczywiste, że w ich interesie leży ściślejsza współpraca i wymiana informacji na rynku – gazu lub innym – na którym mogą mieć do czynienia z dominującym dostawcą lub kartelem. Współpraca nie powinna jednak utrudniać funkcjonowania rynku. Należy oczekiwać solidarności między państwami członkowskimi, lecz może ona opierać się tylko na poszanowaniu wzajemnych zobowiązań i przepisów. Szczególnej uwagi wymagają problemy wysp energetycznych, w tym specyfika wysp w porównaniu z kontynentem.

W pełni zintegrowany europejski rynek energii

5.4. Dla powstania unii energetycznej kluczowe znaczenie ma modernizacja sieci energii elektrycznej i gazu. Kwestia elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych zostanie omówiona w punkcie 6 na podstawie komunikatu dotyczącego tego zagadnienia.

5.5. Energetyka, w szczególności rynki energii elektrycznej, boryka się z problemem niepełnego wdrożenia odpowiednich dyrektyw i nadal słabą współpracą między operatorami systemów przesyłowych a regulatorami krajowymi. EKES popiera wnioski Komisji dotyczące tych kwestii, ostrzega jednak przed zwiększeniem obciążeń i kosztów administracyjnych.

5.6. Powiązania między rynkami hurtowymi a detalicznymi są słabe, a co najmniej niejasne – w zakresie cen potrzebna jest większa przejrzystość. Wydaje się, że kluczowymi problemami są niewystarczające sygnały cenowe dla inwestycji oraz brak elastyczności po stronie popytu. Wyzwaniami są zwiększony udział odnawialnych źródeł energii oraz kwestia nadwyżki zdolności wytwórczych w kontekście potrzeby równowagi oraz mocy wytwórczych w okresach szczytowego zapotrzebowania. Potrzebny jest przegląd odnośnych przepisów, jednakże przy sporządzaniu odnośnego projektu Komisja powinna unikać podnoszenia kosztów użytkownika, jednocześnie wspierając rozwiązania sprzyjające powstawaniu rynków transgranicznych.

5.7. W rzeczywistości rynki energii elektrycznej i gazu już przekształcają się w rynki regionalne sąsiadujących ze sobą krajów. Jest to zmiana we właściwym kierunku, przygotowująca grunt pod powstanie rynków ogólnounijnych, i powinna być wspierana przez regulatorów. W szczególności między regionami i samą UE powinna mieć miejsce wymiana dobrych praktyk i doświadczeń. Także w tym przypadku należy unikać dodatkowych obciążeń administracyjnych.

5.8. Aktywizacja konsumentów na rynkach energii leży w interesie wszystkich, nie można tego jednak osiągnąć przymusem. Należy opracować starannie dobrane metody, w szczególności innowacyjne wykorzystanie ICT, we współpracy z samymi konsumentami, aby wykorzystać potencjał, jaki oferuje reagowanie na popyt, a tym samym obniżanie kosztów.

5.9. Konsumenti podatni na zagrożenia są na nie podatni nawet bardziej w sytuacji gospodarczej panującej dziś w wielu państwach członkowskich. EKES zgadza się z Komisją, że konsumentów takich należy wspierać przede wszystkim poprzez wystarczające środki polityki społecznej. W określeniu rzeczywistych potrzeb pomogłoby proponowane wcześniej przez Komisję obserwatorium ubóstwa energetycznego.

Efektywność energetyczna jako wkład w ograniczenie zapotrzebowania na energię

5.10. W kwestii efektywności energetycznej EKES zgadza się z Komisją, że najwięcej do zrobienia jest na szczeblu krajowym i lokalnym. Udanyimi środkami UE w tej dziedzinie są etykiety i przepisy dotyczące ekoprojektu, podlegające regularnym przeglądom.

5.11. EKES z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący przedłożenia wniosków zapewniających, aby środki w zakresie efektywności i reakcje po stronie popytu konkurowały na równych warunkach na rynku energii, pod warunkiem że zostaną one przygotowane w sposób odpowiadający rzeczywistym potrzebom użytkowników.

5.12. EKES zgadza się, że w sektorach budownictwa i transportu potencjał efektywności energetycznej – czy też w istocie oszczędności – jest duży i należy go wykorzystać poprzez starannie zaplanowane środki. Przeglądu wymagałyby np. systemy certyfikacji energetycznej i etykietowania materiałów budowlanych. Potrzebne są innowacyjne koncepcje finansowania.

Obniżenie emisyjności gospodarki

5.13. EKES przygotowuje osobną opinię dotyczącą „drogi do Paryża”. Komitet wspiera działania UE w tej absolutnie kluczowej kwestii zmierzające do wprowadzenia wystarczających, prawnie wiążących zobowiązań globalnych.

5.14. EKES popiera także – podobnie jak to czynił we wcześniejszych opiniach – propozycje dotyczące reformy strukturalnej unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS). Równie ważne są decyzje dotyczące przyszłych środków, przede wszystkim krajowych, w sektorach nieobjętych tym systemem.

5.15. Do czasu, gdy równie warunki działania staną się rzeczywistością w skali globalnej, UE musi bardzo poważnie traktować problem ucieczki emisji. Sektorom energochłonnym zagrożonym ucieczką emisji należy zagwarantować rekompensatę z tytułu wzrostu zarówno bezpośrednich, jak i pośrednich kosztów EU ETS w stosunku do ich efektywności w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych, przy czym podmiotom osiągającym najlepsze wyniki należy zapewnić pełną rekompensatę. W przypadku rekompensat pośrednich potrzebne są ramy ogólnounijne, które pozwolą uniknąć zakłóceń konkurencji w UE.

5.16. EKES gorąco popiera cel, jakim jest zagwarantowanie UE pozycji globalnego lidera w dziedzinie odnawialnych źródeł energii. Potrzebne są środki wsparcia, powinny one być jednak zgodne z zasadami konkurencji i rynku, mieć charakter rynkowy i unikać podnoszenia cen energii dla użytkowników końcowych. Wsparcie dla dojrzałych i konkurencyjnych technologii należy stopniowo wycofywać. Pod tymi względami EKES wspiera wysiłki Komisji.

5.17. Oprócz promowania odnawialnych źródeł energii celem UE powinien być rozwój wszystkich rodzajów technologii i rozwiązań obniżających emisyjność (czyste technologie).

5.18. EKES podziela pogląd Komisji, że UE potrzebuje inwestycji w opartą na roślinach biogospodarkę jako ważne odnawialne źródło energii o przewidywalnej charakterystyce produkcji. Przygotowując plany w tej dziedzinie, należy uwzględnić oddziaływanie na środowisko, użytkowanie gruntów i produkcję żywności. Należy także pamiętać o potencjale energii wodnej.

Unii energetyczna na rzecz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności

5.19. EKES popiera proponowaną nową strategię na rzecz badań i innowacji, powtarza jednak pogląd wyrażony we wcześniejszych opiniach, że do rozwiązania przyszłych wyzwań w zakresie energii konieczne są większe zasoby. Komitet podkreśla w szczególności potrzebę stymulowania finansowania prywatnego poprzez zastosowanie środków UE, a także konieczność większego zaangażowania w globalną współpracę badawczo-rozwojową.

5.20. Konkurencyjność UE nie polega jednak wyłącznie na osiągnięciu czołowej pozycji w dziedzinie technologii związanych z energią i klimatem. W równym, a może nawet większym stopniu dotyczy ona wykorzystania energii jako czynnika produkcji w sposób maksymalnie efektywny i zrównoważony, lepiej niż czynią to konkurenci. Jest to bardziej kompleksowy i bezpieczniejszy sposób zapewnienia wzrostu gospodarczego i zwiększenia liczby miejsc pracy w Europie.

5.21. We wszystkich sektorach gospodarki wyraźnie widać oznaki zachodzącej transformacji. EKES zdecydowanie podkreśla, że przemiana ta musi być sprawiedliwa i uczciwa. Środkami o kluczowym znaczeniu dla sukcesu są szkolenie i uczenie się przez całe życie. Podstawową rolę do odegrania w tych dążeniach ma dialog społeczny na szczeblu UE i krajowym.

Zarządzanie unią energetyczną

5.22. EKES w pełni popiera wysiłki Komisji zmierzające do zapewnienia spójności między różnymi aspektami polityki energetycznej i koordynacji między państwami członkowskimi. W ramach nowego zarządzania należy także dążyć do zagwarantowania realizacji celów UE na 2030 r. Nie należy jednak nakładać na państwa członkowskie dodatkowych zobowiązań dotyczących planowania lub sprawozdawczości. Zamiast tego należy uprościć obowiązujące wymogi.

5.23. EKES z zadowoleniem zauważa, że jego inicjatywa dotycząca dialogu na temat energii z zainteresowanymi stronami spotkała się z uznaniem Komisji. Oczekuje się teraz szczegółowego planu działania w tej sprawie.

6. Uwagi dotyczące komunikatu w sprawie osiągnięcia docelowego poziomu 10 % w zakresie połączeń międzysystemowych

6.1. Zwiększony udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych o nieprzewidywalnej charakterystyce produkcji wymaga większej przepustowości sieci, tak samo jak cel obniżenia kosztów obsługi szczytowego zapotrzebowania i mocy rezerwowych. Potrzeba zwiększenia przepustowości połączeń międzysystemowych jest w wielu przypadkach oczywista, a nawet paląca. Zdumiewające jest, że w tak wielu przypadkach cel 10 % jest tak daleki od realizacji. EKES, który z zadowoleniem przyjmuje proponowane w komunikacie środki, już wcześniej ustosunkowywał się do tej kwestii, w tym w niedawnej opinii z inicjatywy własnej dotyczącej współpracy europejskiej w sieciach energetycznych.

6.2. Podejście oparte na projektach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania wydaje się być właściwe. Skuteczne wydaje się też priorytetowe traktowanie finansowania projektów, które w największym stopniu zwiększą przepustowość połączeń międzysystemowych z obecnych poziomów plasujących się poniżej 10 %. Zasadne wydaje się jednak również uwzględnienie sytuacji gospodarczej w odnośnych krajach.

6.3. Pilną kwestią jest pełne wdrożenie rozporządzenia TEN-E. Absolutnie niezbędne są wysiłki mające na celu skrócenie procedur zatwierdzania. Co więcej, jest to obszar, w którym należy przeanalizować wszystkie możliwości usprawnienia i przyspieszenia procesów poprzez zaangażowanie lokalnych zainteresowanych stron. Między innymi w tym celu EKES zaproponował nawiązanie europejskiego dialogu na temat energii. Należy to wziąć pod uwagę przy opracowaniu wniosku w sprawie forum poświęconego infrastrukturze energetycznej.

6.4. Można by też jednak przeanalizować, czy rzeczywiście praktyczne jest wyznaczanie tego samego celu dla wszystkich państw członkowskich, bez względu na ich wielkość, koszyk energetyczny, sąsiedztwo itp. Wyrównane cen energii elektrycznej mogłyby stanowić wskaźnik wystarczającej przepustowości połączeń międzysystemowych.

Bruksela, dnia 1 lipca 2015 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Henri MALOSSE
